

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Hiedanrannan kehitysohjelma

Tilannekatsaus

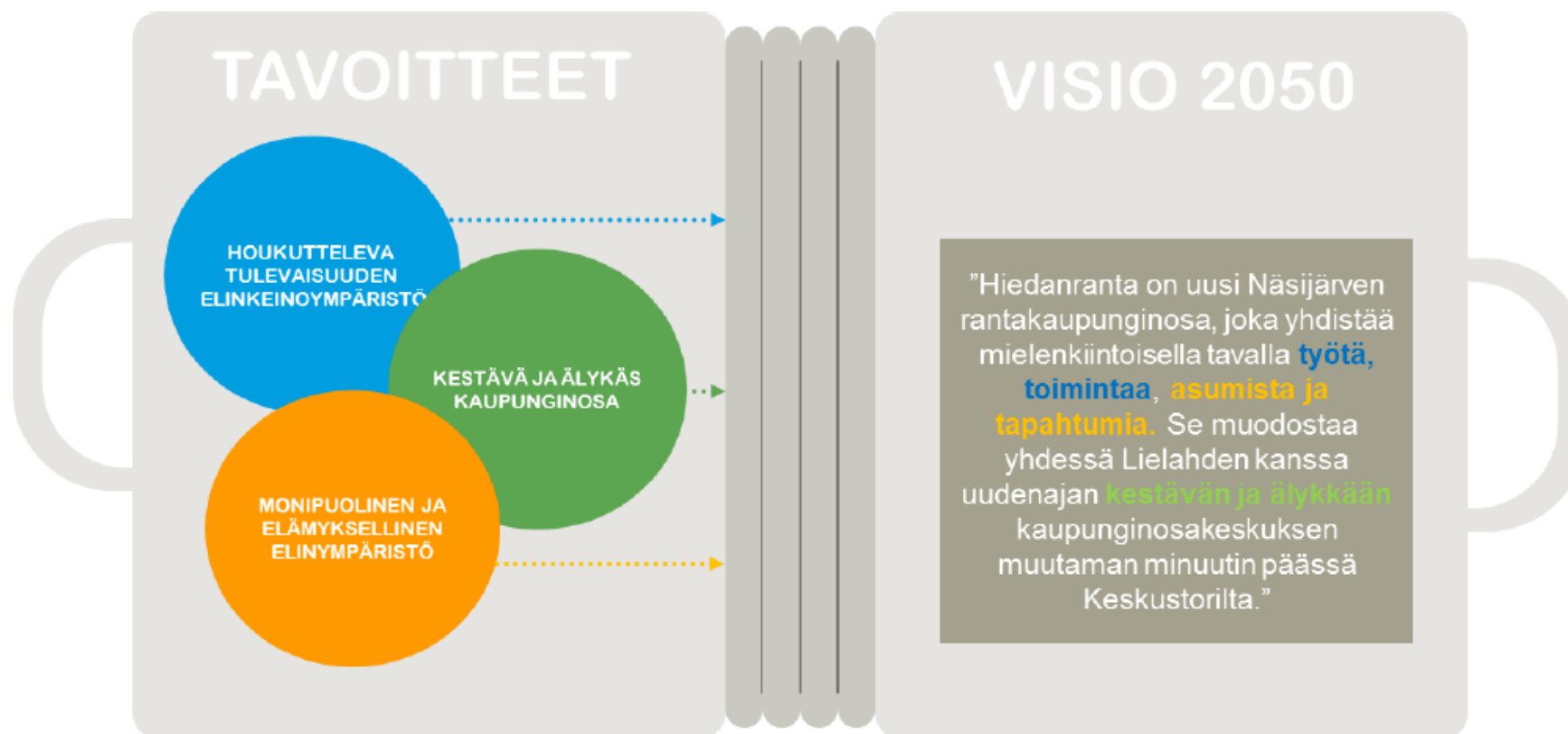
KH 6.4.2021

Tero Tenhunen, Juha-Antti Kaivonen

TAMPEREEN KAUPUNKI

Hiedanrannan kehitysohjelman visio ja tavoitteet

Alue toteutetaan siten, että se on kaupungille kokonaisuudessaan taloudellisesti kannattava

Hiedanrannan kehitysohjelman keskeiset tulokset

- Hiedanrannan maaomaisuuden ja tehdaskiinteistöjen kehittäminen siirretty *(vrt 2020 TA-tavoite nro 37)* Hiedanrannan Kehitys Oy:lle vuoden 2020 lopussa, yhtiössä hyvä resurssointi
- Hiedanrannan yleissuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 8.6.2020 ja ensimmäinen asemakaava on vireillä 2021 *(2021 TA-tavoite nro 36)*
- Raitiotien asemakaavat lainvoimaiset koko Hiedanrannan alueella *(2020 TA-toimenpide)*
- Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi valitukset vesistötäytöstä 2.2.2021 (kuitenkin KHO:sta haettu valituslupaa)
- Valtion kanssa tehty Ekosysteemisopimus 2021-2027 syventää Hiedanrannassa jo tehtyä innovaatioiden ja energiajärjestelmien kokeilualustaa (mm. Tyyppaamo, kaksisuuntainen energiaverkko, energiavarasto, aurinkoenergia)
- Hiedanrantaan on synnytetty alusta kulttuurille, kehittämiselle ja kokeiluille hyödyntämällä korjaamattomia kiinteistöjä sekä kartanoympäristöä

Haasteet ja riskit

- Vaitinaro
 - Vaitinaron liittymän suunnittelun rahoitus on varmistunut (2020 TA-toimenpide), mutta rakentamisen rahoitus ei ole varmistunut
 - Vaitinaron liittymän kapasiteetti ei riitä Hiedanrannan väestömäärälle
- Nollakuidun ratkaisuesitykset (2020 ja 2021 TA-toimenpide)
 - Tutkimus ei ole tuottanut kustannuksiltaan kestäväää ratkaisua
 - Nyt selvitetään haittavaikutusten poistamisen ja toimeenpanon näkökulma
 - Esitykset jatkotoimista tuodaan kaupunginhallitukseen
- Näsisaaren täytöt ja raitiotien osa 2B (2021 TA-toimenpide)
 - Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi valitukset vesistötäytöstä 2.2.2021, mutta asiasta on kuitenkin vielä haettu valituslupaa KHO:sta
- Aikataulutuksen yhteensovittaminen
 - Raitiotien (2024), Vaitinaron liittymän ja alueen toteutuksen aikataulun yhteensovitus vaatii työtä ja onnistuneita valintoja
 - PALM-aikataulut ja Hiedanrannan kasvanut toimeenpanokyky myös koordinoitava 2021
 - Jatkosuunnittelun käynnistäminen Lielahdessa yleissuunnitelman pohjalta (2021 TA-toimenpide)

Tampereen kaupunkistrategian tavoitteista Hiedanrannan kehitysohjelmalla tavoitellaan erityisesti seuraavia tavoitteita

- Luovuuden ja innovaatioiden kohtauspaikka
- 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki
- Älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijä
- Hiilineutraali

TAMPERE Luovuuden ja innovaatioiden kohtauspaikka

Kotokuvat: Tampereen kaupunki / Samuli Holm, Eija Jokinen, J. Laine, Henri Vogt, Laura Vanzo

TAMPERE
FINLAND

300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki

Kuwa, Tampereläinen kaupunki, Jaama & Nordström Architects, Mandaworks, N.O.W. architecture studio, Mäntä Architects, UPA Architects Oy, Ramboll

Kuva: Arkkitehtitoimisto NOAN

TAMPERE.
FINLAND

Kuva: Tampereen kaupunki / Sitawise

Kuva / Tampereen kaupunki,
Schramm & Norrgrén Architects,
Mandaworks, NOAN
Arkkitehtuustuoto, Joima Architects,
TUPA Architects, Ramboll

Kuva / Matti Huhta

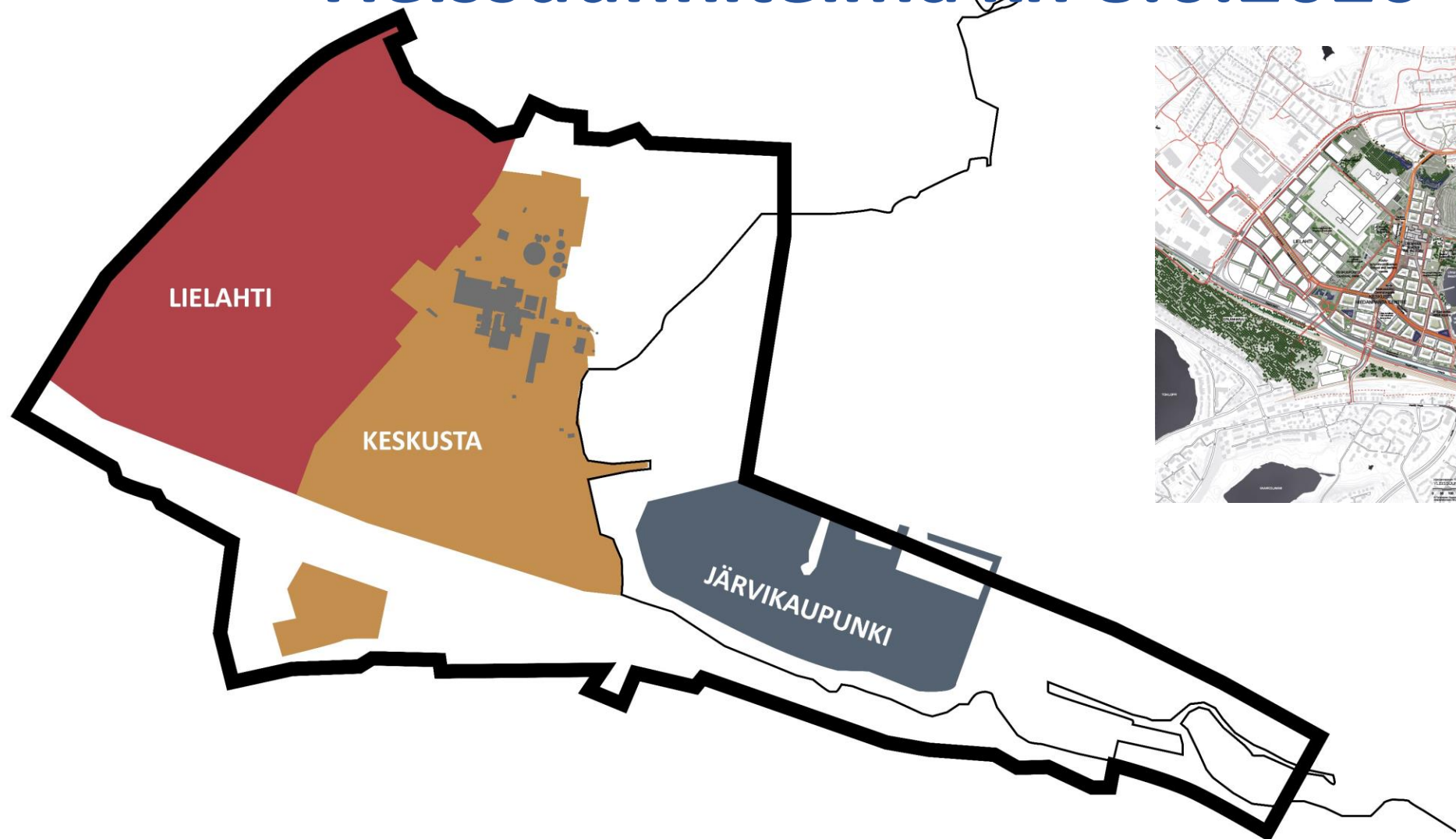

Kuva / Susanna Lyly

Älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijä

Yleissuunnitelma kh 8.6.2020

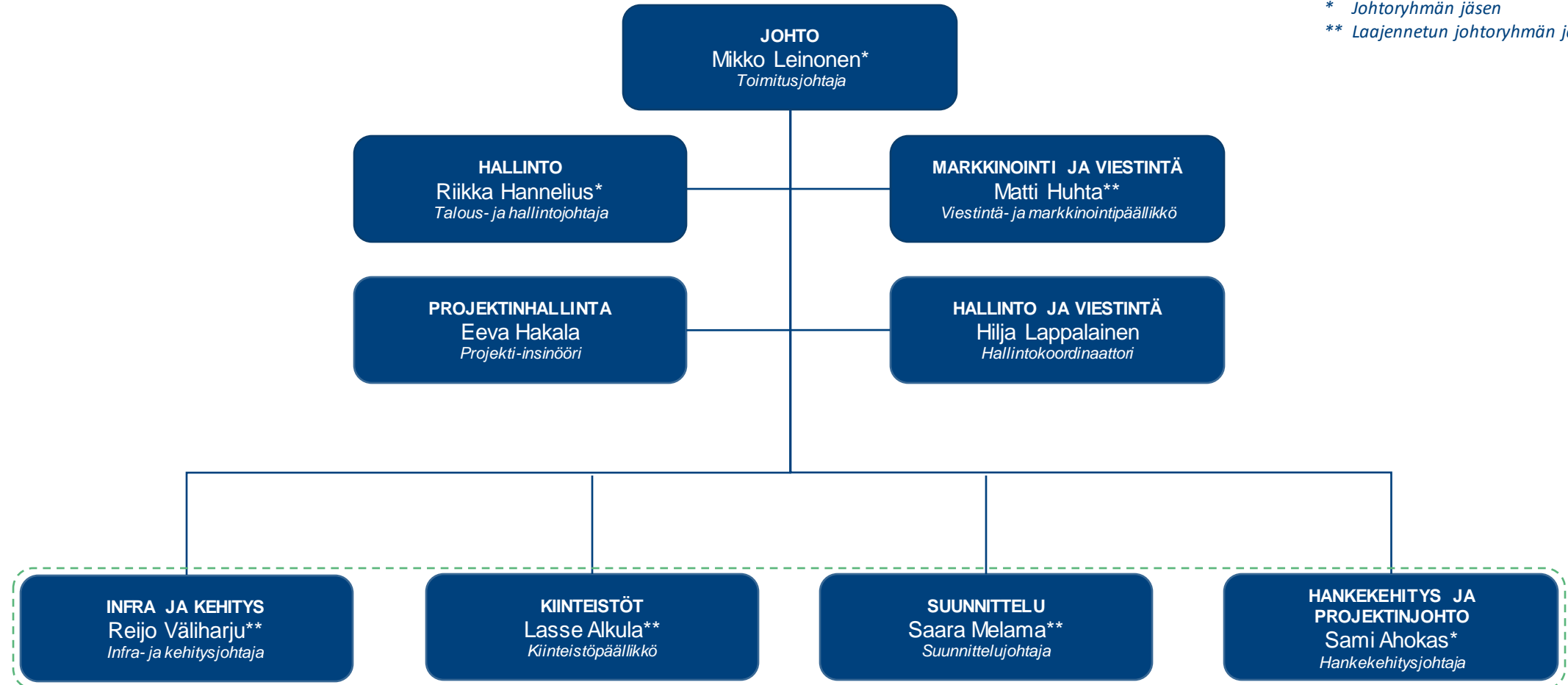
Hiedanrannan kehitysohjelma

- Kaupunginhallitus päättää Hiedanrannan kehitysohjelmasta ja sen tavoitteista.
- Kehitysohjelman ohjelma-alueeseen kuuluu Lielahden kehittyvä itäinen suunnitelma-alue, vesistöalueelle toteutettava Näsisaari sekä Hiedanrannan Kehitys Oy:n omistama Hiedanrannan keskusta-alue.
- Kehitysohjelma edistää kaikkia kolmea osaa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.
- Kehitysohjelma osallistuu Hiedanrannan Kehitys Oy:n omistajaohjaukseen kehitysohjelmaan tavoitteistoon liittyvien näkökohtien osalta.

Hiedanrannan Kehitys Oy

- Hiedanrannan Kehitys Oy on Tampereen kaupungin 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on yhtiön omistaman maaomaisuuden kehittäminen myytäviksi tonteiksi
- Yhtiö toteuttaa omistamansa alueen infrastruktuurin lukuunottamatta vesi- ja sähköverkkoa
- Hiedanrannan Kehitys Oy omistaa merkittävän osan Hiedanrannan keskustan maaomaisuudesta
- Yhtiö toimii markkinaehtoisesti

Hiedanrannan Kehitys Oy

Luonnos 14.1.2021

Tampereen strategia 2030
Hiedanrannan kehitysohjelma
HRKOy yhtiöittämispäätös KV 19.10.2020
HRKOy yhtiöjärjestys
Asunto- ja maapoliittikan linjaukset 2018-2021
Hiljennuon/Tampere 2030 tiekartta
Hiedanrannan yleissuunnitelma
Valtuustokauden tavoitteet

Hiedanrannassa asuminen on monipuolista, laadukasta, kohtuuhintaista ja kestävä

Hiedanrannassa kokeillaan ja toteutetaan kestävän ja älykkään rakentamisen parhaita käytäntöjä

Hiedanranta on läntisen Tampereen keskus

Hiedanrantaan syntyy kestävän kaupunkirakentamisen koulutuksen, tutkimuksen ja liiketoiminnan klusteri

Hiedanrannasta muodostuu hiilinielu

Kulttuuri, yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus ja monimuotoisuus ovat osa Hiedanrantaa

Tehtaasta Hiedanrannan vetovoimatekijä

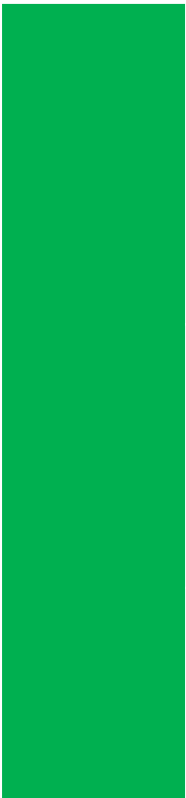

STRATEGIA SEKÄ HYÖTYTAVOITTEET 2030

MITTARIT

- Luovuuden ja innovaatioiden kohtaustapa
 - Hiedanrantaan on syntynyt uudistumiskykyistä, monipuolista ja kestävästä yritystoimintaa → Yritysten määrä, työpaikkojen määrä
 - Hiedanranta on omaleimainen ja muuntautuva tapahtumien ja toiminnan keskittymä → Tapahtumat, kävijät
- 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki
 - Viihtyisän ja elävän Hiedanrannan kasvu on käynnistynyt ensimmäisten korttelikonaisuuksien myötä. → Asukasmäärä, kem², asuntopolitiikka
- Älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijä
 - Hiedanranta suunnitellaan ja toteutetaan älykkään, osallistavan ja innovatiivisen aluekehittämisen mallin mukaisesti → Kumppanuudet ja yhteistyö
- Hiilineutraali
 - Alue rakentuu hiilinieluksi, jossa avoimet energiaverkot yhdistävät korttelien energiayhteisöt digitaalisen alustan avulla → CO₂-päästötase, energiatase

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne 2020

Strategian tavoiteltava tulos	Hyötytavoite 2030 ja mittarit	Toteuma	Valtuustokauden tavoitteet	Toteuma	Tilanneyhteenveto
Luovuuden ja innovaatioiden kohtauspaikka 1 (2)	Hiedanrantaan on syntynyt uudistumiskykyistä, monipuolista ja kestäväää yritystoimintaa <i>Mittarit: yritysten ja työpaikkojen määrä & toimialat</i>		”Hiedanranta yritysalueena” –konsepti on vakiintunut ja selkeästi viestitty		Hiedanranta on profiloitunut kokeilevan ja uudistuvan kaupunkikulttuurin ja kaupunkikehittämisen kehitysalustana. Alueella on tarjottu yrityksille mahdollisuuksia kehittää omaa toimintaansa ja uusia innovaatioita.
			Alueelle on määritelty selkeät tavoitteet kiertotalous- ja energiaekosysteemin osalla		Hiedanrannan kehitysohjelman tavoitteet kuvaavat vahvasti kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteistoa. Kaupunkikehittämisen tasolla tavoitteisto on asetettu Breeam Communities –menettelyllä. Alueen energiataavoitteiston perustaksi on tehty alueen energiajärjestelmien suunnittelua ohjelmatasolla.
			Uuden työn tehtaan (yrityshautomon) toimintaan on käynnistetty kehityspartnerin toimesta		Hiedanranta on toiminut yrityshautomona erilaisia innovaatioita kehittäneille yrityksille sekä kulttuurille

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne 2020

Strategian tavoiteltava tulos	Hyötytavoite 2030 ja mittarit	Toteuma	Valtuustokauden tavoitteet	Toteuma	Tilanneyhteenveto
Luovuuden ja innovaatioiden kohtauspaikka 2 (2)	Hiedanranta on omaleimainen ja muuntautuva tapahtumien ja toiminnan keskittymä <i>Mittarit: Tapahtumien määrä, tapahtumakävijöiden määrä</i>		Kokemusten, tapahtumien ja kaupunkiympäristön yhteistuottamisen mahdollistaminen		Hiedanrannassa tyypillisesti järjestetty kesäjuhlat. Tapahtumille on myös ollut mahdollista hakea tuotantotukea. Kulttuuri- ja tapahtumatoiminta mahdollistettu tilapäisinvestoinnein ja matalin kuluin. Vuonna 2020 koronalla on ollut merkittävä vaikutus tapahtumien järjestämismahdollisuuksiin.
			Kaupunkilaisille on lisätty toiminnan ja osallistumisen mahdollisuuksia.		Kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminta alueella on luonut osallistumisen mahdollisuuksia. Alueella on toiminut yhteisöllinen sauna. Syötävä puisto on tarjonnut urbaanin viljelyn kokemuksia.
			”Hiedanranta tapahtumapaikkana” –konsepti on vakiintunut ja selkeästi viestitty		Tapahtumatoiminta on mahdollistettu vanhoissa tehdaskiinteistöissä kevein investoinnein. Toiminnan luonne on vakiintumassa ja tapahtumatilaratkaisuja kehitetään avoimesti myös muuttuvassa ympäristössä.

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne 2020

Strategian tavoiteltava tulos	Hyötytavoite 2030 ja mittarit	Toteuma	Valtuustokauden tavoitteet	Toteuma	Tilanneyhteenveto
300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki 1 (1)	Viihtyisän ja elävän Hiedanrannan kasvu on käynnistynyt ensimmäisten korttelikokonaisuuksien myötä. <i>Mittarit: asukasmäärä, kem2, asuntopolitiikan tavoitteiden toteutuminen</i>		1. korttelikokonaisuuden asemakaava on lainvoimainen		Ensimmäisen korttelikokonaisuuden asemakaava on vasta vireillä, ja asemakaavoituksen käynnistyminen on viivästynyt suunnitellusta. Raitiotien asemakaavat ovat lainvoimaiset.
			1. korttelikokonaisuuden kehittäjäkumppanit on valittu		Hiedanrannan Kehitys Oy toimii korttelikokonaisuuksien kehittäjänä ja hakee edelleen kehittäjäkumppanit.
			Vanhan rakennuskannan korjaamisen ja tontinluovutuksen periaatteet on määritelty		Vanhan teollisuusrakennuskanta on luovutettu Hiedanrannan Kehitys Oy:lle, jonka tehtävänä on kehittää rakennuskantaa vuokraus- ja myyntikelpoiseksi. Kaupungin omistukseen jääneestä rakennuskannasta Jukola on perusparannettu ja Virkamiestalon korjaustyöt ovat käynnissä.

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne 2020

Strategian tavoiteltava tulos	Hyötytavoite 2030 ja mittarit	Toteuma	Valtuustokauden tavoitteet	Toteuma	Tilanneyhteenveto
Älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunki-kehityksen edelläkävijä 1 (1)	Hiedanrantaa suunnitellaan ja toteutetaan älykkään, osallistavan ja innovatiivisen aluekehittämisen mallin mukaisesti <i>Mittarit: kumppanuudet, yhteistyö</i>		Aluekehittämisen toimintakuvaus keskeisine menettelyineen on laadittu ja hyväksytty		Hiedanrannan yleissuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 8.6.2020. Aluekehitystoiminta on organisoitu ja asemakaavat ovat vireillä. Hiedanrannan kehitysohjelman ohjelma-alueen osalta Lielahden kiinteistönomistajien kuuleminen on tehty vuorovaikutteisesti haastatteluin ja tulokset raportoitu.
			1. kortteliasemakaava valmis, alueen suunnittelu tietomalli-pohjaisesti		Suunnittelussa hyödynnetään tietomalleja, ensimmäinen asemakaava ei ole valmis.
			Kestävän kaupunki-infran ja talotekniikan testialusta on käytössä		Tyyppaamo on rakennettu ja käytössä.

Kehitysohjelman hyötytavoitteiden toteumatilanne 2020

Strategian tavoiteltava tulos	Hyötytavoite 2030 ja mittarit	Toteuma	Valtuustokauden tavoitteet	Toteuma	Tilanneyhteenveto
Hiilineutraali 1 (1)	Alue rakentuu hiilinieluksi, jossa avoimet energiaverkot yhdistävät korttelien energiayhteisöt digitaalisen alustan avulla <i>Mittarit: CO2-päästötase ja energiatase</i>		Valitaan taseraja ja menetelmä energian ja CO2-päästöjen laskennalle		Ympäristöministeriön Rakennusten vähähiilisyyden arviointimenetelmä on kehitteillä ja se tulee tarjoamaan vakiintuneen ohjausmenetelmän vuodesta 2025 alkaen.
			Liityntäliikenne joukkoliikenteeseen on käytössä tai keinot sen toteuttamiseen on valittu		Hiedanrantaan toteutetaan raitiotie, joka toimii joukkoliikenteen runkona. Keskustan raitiotiepysäkistä muodostetaan joukkoliikenteen solmukohta koko läntisen Tampereen osalta.
			Energiapalvelualusta on otettu koekäyttöön.		Tyyppaamo on koekäytössä ja hyödynnettävissä aluelämmön tuotannossa.
			Avauskortteleiden tontinluovutuskriteerit energian ja hiilijäljen osalta on määritelty		Avauskortteleiden tontinluovutuskriteereiden valmistelu on käynnissä ja Hiedanrannan Kehitys Oy on jo käynnistänyt mm. markkinaselvityksen toteutuskriteereistä ja niiden vaikutuksista. Tämä synnyttää ajantasaisen tiedon kriteereistä ja niiden vaikutuksista.
			Superkorttelin ja energiayhteisön toimintamallia pilotoidaan		Pilotointi on toistaiseksi suunnitteluvaiheessa. Aluetason energiajärjestelmäselvitykset ja Tyyppaamo tarjoavat lähtötietoa jatkotyöhön. Superkorttelitoimintamallit otetaan käyttöön avauskortteleissa.

Kehitysohjelman budjetin toteuma

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP E 2020	TA 2021	TA 2021 muutettu
Käyttötalous (1 000 €)	-1 816	-3 055	-2 839	-3 018	-1 484	-1 484
Investoinnit (1 000 €)	-1 786	-4 035	-5 547	-4 151	-15 660	-20 260

Kehitysohjelman budjetin toteuma

Talousarvio 2021 sekä uudelleenbudjetoinnit

Käyttötalous, toimintakate (1 000 euroa)	Muutettu TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-1 841	-429	-429	-429	-429
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-1 000	-830	-830	-830	-830
Yhdyskuntalautakunta	-50	-150	-150	-150	-150
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-75	-75	-75	-75	-75
Kehitysohjelma yhteensä	-2 966	-1 484	-1 484	-1 484	-1 484
Nettoinvestoinnit (1 000 euroa)	Muutettu TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	TS 2024
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-10 610	-15 660	-7 300	-10 000	-9 700
Yhdyskuntalautakunta	-600	0	0	0	0
Kehitysohjelma yhteensä	-11 210	-15 660	-7 300	-10 000	-9 700
Uudelleenbudjetoinnin jälkeen		-20 260	uudelleenbudjetoitu 4,6 m€		

- Käyttötalouden budjetti on noin 50% alempi kuin ennen yhtiömallin muutosta, vuoden 2021 ennusteissa käyttötalous budjetin mukainen
- Investoinneista valtaosa kohdistuu Näsisaaren täyttöihin, joita ei vielä ole pystytty aloittamaan (tehty uudelleenbudjetointia vuodelta 2020) – tarvittaessa uudelleenbudjetointi vuodelle 2022

Painopisteet 2021 -2022

Toteutusedellytyksien varmistaminen

Älykkään, kestävän ja hiilineutraalin
kaupunkiympäristön toteuttaminen

Luovan ja innovatiivisen
kaupunkiympäristön synnyttäminen

Painopisteet 2021 -2022

Toteutusedellytyksien varmistaminen

- Näsisaaressa täyttöjen mahdollistaminen ja toteuttaminen *(tarvittaessa uudelleenbudjetointi vuodelle 2022)*
- nollakuidun toimenpiteiden linjaaminen ja jatkosuunnittelu *(rahoitus 2023 alkaen)*
- raitiotien toteutuksen ja Hiedanrannan suunnitelmien yhteensovittaminen
- Hiedanrannan asemakaavoituksen edistymisen tukeminen, suunnitteluun tarvittavien lähtötietojen tuottaminen sekä Lielahden ensimmäisen asemakaavan käynnistämisedellytysten luominen (valmis 2024-2025)

Painopisteet 2021 -2022

Älykkään, kestävän ja hiilineutraalin kaupunkiympäristön toteuttaminen

- Alueen energiajärjestelmäratkaisuiden ohjelmointi
- Hiedanrannan kehitysalustatyön tukeminen mm. innovaatioekosysteemisopimuksen pohjalta
- Hiedanrannan Kehitys Oy:n omistajaohjaus.

Painopisteet 2021 -2022

Luovan ja innovatiivisen kaupunkiympäristön synnyttäminen

- Mahdollistetaan kulttuuritoiminnan elpyminen koronaepidemian jälkeen
- Tuetaan Hiedanrannan Kehitys Oy:tä mm. alueen kulttuuriin, yhteiskäyttötiloihin yms. liittyvien ohjelmien ja suunnitelmien laadinnassa ja toimeenpanon valmistelussa

KIITOS

TAMPERE.
FINLAND

